

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens omnia Gavanti Commentaria in Rubricas Breviarii - Cum
Indicibus Decretorum, Rerum atque Verborum notabilium

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Absolutionibus, & Benedictionibus. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39775

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XI. De Absolutionibus & Benedictionibus.

I. Gavant. pag. 63. col. 1. n. 1. -- *Vel quia simul cum Oratione Dominica petimus &c.*) Dicto Versu, ejusque Responsorio ab universo cœtu, intonatur ab Hebdomadario *Pater noster*, quod ab eodem secreto dicitur usque ad ψ . Et ne nos inducas in tentationem, cui totus Chorus respondet alta voce: *Sed libera nos à malo*; deinde Hebdomadarius procedit ad dicendam Absolutionem, & Benedictiones, prout suo loco in Breviario describitur.

Olim nihil horum recitari solebat, ut colligitur ex Regula S. Benedicti, ait Gracolas lib. 1. cap. 31. verum in Regula S. Benedicti cap. 9. diferte præscribitur, quod ante Lectionem à Lectore dicendam, statim, dicto Versu, Abbas benedicat; & explicando hanc Benedictionem ab Abbate impertendam, ait Smaragdus, id est, post ψ . à Cantante dictum, dicat Abbas: *Precibus omnium Sanctorum suorum salvet, & benedicat nos Dominus*. Hæc est, ait Martene, brevis illa precatio, quam Absolutionem vocamus, & præcedit Oratio Dominica, sequiturque Benedictionis petitio à Lectore, quæ omnia sub Benedictionis nomine complecti videtur Bernardus Cassinensis in hunc locum Regule Benedictinæ sic scribens: *nam Abbas antequam legantur Lectiones, Dominicam præmittit Orationem. Postmodum aliquam aliam Orationem præmittit, videlicet: A vinculis peccatorum &c. Lectore verò Benedictionem postulante per illud, scilicet: Jube Domine benedicere, tunc dat Benedictionem Abbas*. Hæc laudatus Bernardus Cassinensis, quæ quidem omnia minutatim (subnectit Martene dicta verba referens) S. Benedictus haud exposuit, quia ex usu satis nota esse existimavit; si tamen usus fuerit S. Benedicti tempore Lectionibus præmittere Orationem Dominicam,

quam Boherius, uti & Absolutionem, præter Regulæ præscriptum additas esse censuit. Et equidem Cistercienses utramque omitunt, ut tradit Bona lib. supracit. cap. 18. §. 4. Videtur tamen usus ille antiquissimus, ad quem fortè, ut ait Martene, respexit Capitulum V. Monachorum Sangallensium decernens - Ut dictis sex Psalmis primis ad Nocturnum, genua non inflectant, sed stantes orent - - Prædicti Ritus antiquitas colligitur etiam ex Divo Ambrosio in Ecclesia Mediolanensi, qui lib. 3. de Virgin. ait: *Volo post Psalmos cum Oratione Dominica frequenti contextas voce; eadem Oratio claudere Nocturnum*. Præmonstratenses quoque post quodlibet Nocturnum dicunt quidem *Pater*, sed nullam habent Absolutionem, & in Carthusianorum Breviario hodierno habetur, *Pater, & Ave Maria*, post quæ dicitur, *Et ne nos &c.* . . . atque inde Absolutio. In Defunctorum Officio Versiculus tantum est, & *Pater*, sicut etiam in Officio trium dierum ante Pascha. In Ecclesia tamen Romana Ritus dicendi Orationem Dominicam post Psalmos Nocturnales non est profectò antiquus, nam Amalarius, qui floruit Seculo IX. lib. 3. cap. 6. testatur, Romæ sua ætate nondum *Pater* ad Psalmorum finem, ut in Gallia, recitatum fuisse: *Quod nos Galli finitis Psalmis Nocturnalibus, solemus cantare Orationem Dominicam, Romana Ecclesia præmittit*.

II. Gavant. pag. 63. col. 1. n. 2. -- *Verum appellat ipsammet quoque Absolutionem &c.*) Absolutio, quæ profertur ab Hebdomadario, & quæ sequitur post prædictam Orationem Dominicam, est alia brevis Oratio, quæ pro quolibet Nocturno describitur in Breviario, & ita dicitur, nimirum Absolutio, *ab absoluta prece, vel dicendum cum Gavanto, triplicem*

plicem illam Orationem, Absolutiones appellari, sumpta denominatione à nobiliori, quæ dicitur post recitatos Psalmos tertii Nocturni, in qua continentur ea verba: *A vinculis peccatorum nostrorum absolvat nos &c.*

III. Gavant. pag. 63. col. 1. n. 3. -- *Lector petii Benedictionem &c.*) Juxta veterem disciplinam Lector destinatus ad legendam Lectionem, antequàm inciperet, ab Abbate Benedictionem petebat verbis istis: *Benedic Pater*; ut colligitur ex initio Sermonum S. Ephrem. Refert S. Gregorius Turonensis *de Miraculis S. Mart. lib. 3.* S. Ambrosium Lectiones incipi noluisse, nisi Lectori prius ipse signum daret: *Cui celebranti ita erat consuetudo, ut veniens Lector, non ante legere presumeret, quàm Sanctus ei jussisset.* Cum autem die quadam Sanctus iste obdormivisset, Lectorque ad legendum paratus esset, *jubeat*, inquit, *Dominus Lectori Lectionem legere.* Ex quo loco patet origo hujusce Ritus, nempe petendi Benedictionem his verbis: *Jube Domine benedici*: cujus antiquitatem ostendit Gretserus *tom. 2. de Cruce in Orat.* De hac petenda Benedictionis formula ita scribit Petrus Damiani *lib. de Dominus vobiscum cap. 2.* -- Lecturus magnæ humilitatis gratia non à Sacerdote, sed ab eo, cui Sacerdos jussit, se postulat benedici, dicens: *Jube Domine benedicere*, Sacerdos autem, ut tantæ humilitatis vicem reddat, non subiecto cuiquam benedicendi delegat Officium, non per semetipsum Benedictionem dare præsumit, sed prius, ut à Deo, qui est super omnia benedictus, erogetur, exposcit.

IV. Gavant. pag. 63. col. 2. n. 4. -- *Quid ille, qui solus Officium recitat, debet dicere Jube Domine, &c.*) Juxta Rubricas Lector dicere debet *Jube Domine*, non *Jube Domine*, quia hic Dei Titulus est, ille autem Hominis præclari; & solus Episcopus dicit *Jube Domine benedicere*, & non *Domine*, cui absolute respondetur per Chorum, *Amen.* Si verò adesset Legatus, aut aliquis Prælatus

major, tunc Episcopus versus ad illum peteret Benedictionem, ille verò stans in loco suo responderet: *Ad societatem Civium &c.* vel *Per Evangelica dicta &c.* Factis tamen prius mutuis reverentiis inter Episcopum, & Legatum, seu alium Prælatum majorem Episcopo: ita Ceremoniale Episcoporum *lib. 2. cap. 5. n. 9.* Oritur tamen dubium, utrum, qui recitat solus Officium, dicere debeat *Jube Domine &c.* sicut dicit Sacerdos hoc idem in Missa privata ante Evangelium, & verè par est ratio, ait Gavantus, usus tamen non est idem. Petrus Damiani *lib. 3. de Virgin.* agit de nonnullis Eremiculis dubitantibus, an cum soli Officium recitarent, benedictionem pro Lectionibus petere deberent, atque dicere *Jube Domine*, vel ante Orationem *Dominus vobiscum*; ad quem enim, aiebant illi, verba ista dirigemus; hum ad lapides, atque Tabulas istas Cella nostræ? Alii verò ne adversus Regulæ mores peccarent, timebant. Idem Petrus Damiani libellum conscripsit, quo prædictorum dubitationem resolvit, dicendo: Officium cum singillatim dicitur, eodem semper pacto recitandum esse, ac si in communi orantes psallent. Ille enim, inquit ipse, qui Officium Canonicum recitat, totius Ecclesiæ nomine orat, atque loquitur, eamque representat, aliàs omnia, quæ plurali numero pronunciantur, essent ressecanda, veluti Invitatorium: *Penite, exultemus*, atque etiam *Oremus*; & Ecclesiæ Doctores aliud Officium pro singularibus hominibus, aliud pro eorundem cœtibus, seu Conventibus instituisent, quod cum non fecerint, eodem semper modo recitandum sanè est Divinum Officium.

Circa modum petendi præfatam benedictionem præscribit Ceremoniale Clericorum Regularium S. Pauli *lib. 1. cap. 10.* Tit. De Lectoribus, quod illi, qui destinati sunt ad legendas Lectiones, tempore debito à suo loco discedant, manibus, non quidem junctis, sed tamen ante pectus ritè compositis;

ad

ad Lectorile autem appropinquantes, versus Sanctissimum Sacramentum genuflectant, & postquam surrexerint (dicentes: *Jube Domine benedicere*.) manibus junctis vertent se ad Hebdomadariū, sed non toto Corpore, ita ut terga non vertant Altari, & Sacerdotes quidem se tantum inclinabunt, alii autem genuflectent; ita autem manebunt inclinati, seu genuflexi respectivè, donec Hebdomadarius stans omnia Benedictionis verba protulerit, imò non incipiant etiam Lectionem, antequam omnes confederint.

Ad Lectorile recitabunt Lectiones, manibus hinc inde super Librum positis, etiam cum Evangelii Textum legunt, sed si legerint nocturnis horis, lumen ipsi manu dextra tenebunt, & sinistra supra librum posita, cum dicunt in fine: *Tu autem &c.* Caput inclinabunt versus Altare. Redituri ad locum suum, prius genuflectent, postea ad Superiorem se inclinabunt, id quod præstare debent etiam antequam accedant ad Lectorile infra gradus sedilium.

Juxta tamen dispositionem Castaldi in nostro Ceremoniali *lib. 1. cap. 34. num. 2. & 3.* semper Lector etiam si Clericus sit, non genuflexus, sed inclinatus tantum versus Celebrantem manet proferendo illa verba: *Jube Domine benedicere*, & sic perseverat, donec ab illo stante proferatur benedictio. Et in fine cujuscunque Lectionis, cum dicturus est, *Tu autem Domine &c.* genuflectit versus Altare: tum surgens, legit ibidem versus, qui sunt post Responsoria. Verum hujus Castaldi præscriptum apud nos plerumque non observatur, hoc est, non ad finem cujuscunque Lectionis à Lectore genu deponitur, sed in ultima tantum Lectione deflectitur, quando plures ab eodem Lectore recitantur; si enim à singulis Clericis, & Sacerdotibus decantantur, dubium non est, quin quoties singulae Lectiones sollempnibus Festis à singulis Clericis, & Sacerdotibus decantantur in cujuscunque Lectionis fine, toties genuflectendum sit. Præfatus ritus

præscribitur etiam in *Cerem. Minor. Convent. part. 3. cap. 7. num. 4.* ubi sic habetur. Si unus legat tantum unam Lectionem semper in fine, si autem tres legat solum in fine ultimæ, cum dicturus est, *Tu autem Domine*, genuflectit. Idem præscribunt Cerem. Observantium, nec non Camaldulensium, & ipsemet Castaldus noster in *praxi lib. 1. sect. 6. cap. 3. num. 2.* ubi ait: *In fine cujuscunque Lectionis, cum dicturus est, Tu autem Domine &c. si recedendum erit, genuflectit. Cum verò leguntur plures, videlicet ab eodem Lectore, tunc tanquam profunde se inclinatur, & in fine discessurus genuflectit.* Hæc Castaldus *cit. loc.* ubi mutavit sententiam, & est illa, quam nos sequimur in praxi. Franciscus tamen Maggius de Officio Chori *opus. 2. disquisit. 43.* censet, nostrates hæc in re primam Castaldi dispositionem sequi debere, non verò secundam, & praxim nostram; cum, ut ait ipse, & ritus Romanus sit, & communius observetur ab omnibus post quamcunque Lectionem, ad *Tu autem Domine &c.* genuflecti, & ibidem affert auctoritates nonnullorum Ceremonialium, necnon Gavanti *sect. 10. cap. 2. num. 8.* Corfetti *tract. 1. cap. 19. num. 2.* & denique Bauldry *part. 2. cap. 15. num. 3.* dicentis: *Genuflectendum à Lectore in fine Lectionis dicente Tu autem Domine &c. ad quascunque Lectiones, excepto Celebrante parato.*

Advertendum igitur est ab omnibus, ait citatus Maggius, genuflexionem, finita Lectione, non fieri ob Sanctissimum Sacramentum, quòd Lector à Legili tunc discedat, sed quòd verba ipsa, quæ tunc in fine pronunciantur, eam demissionem deposcant, ut colligitur ex *Cerem. Episc. lib. 2. cap. 6.* ubi sic ait: *Lector cum dicit Tu autem Domine, in fine Lectionis genuflectit, si non est Canonicus, & factis debitis reverentiis illi, qui in Choro existunt, discedit.* Cæterum quia Ceremoniale Episcoporum supponit Canonicum, vel Beneficiatum recitare tantum unam Lectionem, & non tres; ideò in tali casu

inclinacionem, seu genuflexionem fieri post recitatam, sive decantatam Lectionem disponit; Quando verò unus dicit tres Lectiones, ad duas primas debet profundè inclinare caput; ad ultimam tamen quia debet discedere, si non est Canonicus, debet genuflectere, si verò est Canonicus, debet tantùm se profundè inclinare, supponitur enim, non adesse Sanctissimum Sacramentum, aliàs etiam Canonici deberent genuflectere.

Super hac re iterum Sermonem habebimus in suo proprio loco, nimirum in nostris Observationibus ad sequens Caput nostri Gavanti sub num. XIII.

V. Gavant. pag. 63. col. 2. n. 6. -- *Absolutionibus concordant Benedictiones, nisi Lectiones sint de Homilia, vel de Sancto &c.* Quænam Benedictiones impertiendæ sint diebus Ferialibus ab Hebdomadario, seu Celebrante, & in Festis Sanctorum, iis, qui recitare debent Lectiones, satis liquet ex Rubricis Breviario Romano præfixis: superest solum, ut hic exhibeamus aliqua S. R. C. Decreta pertinentia ad hanc rem.

In Officiis Sanctorum concessis Regularibus infra annum, putà Conceptionis, S. Francisci &c. sicut etiam in Officiis Translationum, Octava Benedictio erit: *Cujus Festum colimus &c.* ita S. R. C. 23. Septembris 1665. & datur in nostro Indice sub num. 91. cum alio ibi indicato.

Decretum simile huic affertur à Pitono, & à Fagioli emanatum die 13. Febr. 1666. quo sancitum fuit, ut ad Octavam Benedictionem in Festo Conversionis S. Pauli Apostoli, non dicatur: *Cujus Conversionem, sed, cujus Festum colimus.* Sed hoc Decretum in Regestis non reperitur, verum quidem est, quòd ex anteriori Decreto hoc pariter inferri potest.

Ex quibus S. C. Statutis patet, quid faciendum sit in Officiis Translationis, Apparitionis, Ordinationis, Inventionis, & similibus: & hoc etiam observatur in Rubricis Breviarii Minorum Conventualium, nec non Cappucinatorum.

Denique sub die 13. Septembris 1692. emanavit sequens Decretum positum in nostro Indice sub num. 173. nimirum. Ubi celebratur Festum S. Raphaëlis Archangeli, ad Octavam Benedictionem dicatur: *Cujus Festum colimus*, non verò: *Quorum Festum colimus.* Et ita etiam habetur in fine Breviarii Romani inter Festa aliquibus locis concessa. Ratio hujus Decreti est, quia in Officio S. Raphaëlis, (sicut etiam in Officio S. Gabrielis) imploratur, & invocatur ejus solius auxilium, sed quia in Festo S. Michaëlis imploratur Patrocinium omnium Angelorum, idcirco ad Octavam Benedictionem tunc dicitur: *quorum Festum colimus &c.*

De Lectionibus. XXVI.

RUBRICA.

- 1 **L**ectiones leguntur ad Matutinum dictis Psalmis Nocturnorum cum Antiphonis Versibus, Absolutionibus quoque, & Benedictionibus, ut supra. In Duplicibus & Semiduplicibus dicuntur novem Lectiones, id est, in quolibet Nocturno tres: in Feriis, & Festis simplicibus leguntur tantùm tres Lectiones.
- 2 In Officio novem Lectionum dicuntur hoc modo. In primo Nocturno semper leguntur tres Lectiones de Scriptura, quæ, quando suis locis propria, aut de Comuni Sanctorum, non assignantur, semper leguntur ut in Officio de Tempore, quæ sua quaque die occurrunt legenda. In secundo Nocturno, si sit de Sancto, tres Le-

ctio-

- Lectiones leguntur de vita Sancti, vel de aliquo Sermone aut Tractatu, qui ei convenit; quae si non adsint propriae, leguntur ex Communi Sanctorum. Ex quo etiam Communi completur numerus trium Lectionum, quando Officium sit novem Lectionum de aliquo Sancto, qui habet tantum unam, vel duas Lectiones proprias. Si sit de Dominica, vel de alio Officio novem Lectionum per annum, etiam de Octava, leguntur tres Lectiones de Sermone aut Tractatu, qui in illis ponitur. In tertio Nocturno semper leguntur tres Lectiones de Homilia in Evangelium, posita in Proprio, aut ex Communi assignata; et prima Lectioni de Homilia semper praepositur principium Evangelii, de quo est Homilia, etiam infra Octavas. Excipiuntur ab hoc ordinario Lectionum, Matutina tenebrarum ante Pascha, et Defunctorum, ut in suis Officiis ponitur.
- 3 Si in Officio novem Lectionum, in quo non dicitur novum Responsorium, contingat fieri Commemorationem de aliquo Sancto, qui propriam habet Lectionem, nona Lectione legitur de Sancto: si habuerit duas Lectiones, ex duabus fiat una Lectione, ommissa nona Lectione in dicto Officio novem Lectionum; vel Octava Lectioni adjuncta. Quod si eodem die occurrat Dominica vel Feria, quae habeat Homiliam, nona Lectione Sancti omittitur, et ejus loco legitur Homilia Dominica vel Feria, scilicet, vel prima Lectione de Homilia, vel tres simul in unam Lectionem conjunctae.
- 4 In Officio trium Lectionum, si sit de Feria, tres Lectiones dicuntur de Scriptura; nisi tres sint de Homilia, quia tunc omissis Lectionibus de Scriptura, leguntur de Homilia. Si sit de Sancto, qui habeat duas Lectiones, prima tantum erit de Scriptura, ut vel legatur una, vel ex tribus simul junctis fiat una: secunda et tertia de Sancto. Si unam tantum habuerit vel propriam, vel ex Communi assignatam, prima et secunda erunt de Scriptura, tertia de Sancto: quod etiam servatur in Officio Beatae Mariae in Sabbato.
- 5 Lectiones autem de Scriptura in Officio de Tempore sic distributa sunt per annum, ut quotidie aliquid ex ea legatur, etiam in Officio de Sanctis, quando alia (ut dictum est) non assignantur.
- 6 Initia librorum sacrae Scripturae (qui ferè semper in Dominicis inchoantur) eo die ponuntur, quo notata sunt, etiam si fiat Officium de Sancto; nisi in Festo alia propriae Lectiones Scripturae vel de Communi assignentur: tunc enim initium Lectionis de Scriptura transfertur in sequentem diem similiter non impeditam: et Lectiones illi diei de eadem Scriptura assignatae, vel cum superioribus Lectionibus legantur, vel omittantur: ita ut non oporteat eas amplius in alio sequenti die resumere, sed illae legantur, quae sua quaque die occurrunt, aut cum eisdem jungantur, quod semper servetur, quando Lectiones occurrentes de Scriptura aliquo die omittuntur.
- 7 Cum autem initium alicujus Epistolae catholicae tempore Paschali, aut alicujus Prophetiae minoris mense Novemb. infra Hebdomadam illorum temporum impeditur ali.

aliquo Festo novem Lectionum habente proprias Lectiones de Scriptura, dictum initium Epistola & Propheta, quoad commodè fieri poterit, ponatur in sequenti Feria, alio simili initio Scripturae ponendo, vel Festo non impedita; alioquin in precedenti similiter non impedita, ita ut aliquo modo ponatur, etiamsi plura initia eodem die poni oporteat.

- 8 De Scriptura quoque tantum est positum, quantum satis videtur pro numero Hebdomadarum, quae esse possunt & inter Epiphaniam, & Septuagesimam, & inter Pentecosten & Adventum. Ubi verò contingit minui numerum Dominicarum & Hebdomadarum post Epiphaniam, adveniente Dominica Septuagesima, quod superest de Epistolis Beati Pauli, quae distributa sunt pro numero dictarum Dominicarum & Hebdomadarum, eo anno omittitur, quamvis de aliquibus Epistolis nihil sit lectum. Quod etiam fit de Scriptura ex libris Regum (de quibus legitur ab Octava Pentecosten usque ad Dominicam primam Augusti) cum non expletur numerus Dominicarum post Pentecosten de eis libris annotatus usque ad mensem Augusti: quia tunc Lectionibus de his libris omissis, legitur de Scriptura, quae ponitur mense Augusti. Quòd si fiat de aliqua Dominica post Epiphaniam anticipatè in Feria, eo modo, quo dictum est de Dominicis num. 4. & 5. tunc post Officium Dominicae anticipatae in sequentibus diebus legatur de Epistolis S. Pauli assignatis Dominica anticipatae & sequentibus Feriis, omissis aliis, quae sunt assignatae precedenti Hebdomada. Quid autem observandum sit, cum mensis, cui quinque Dominicae assignantur, non habuerit nisi quatuor, in propriis locis notatur.
- 9 Lectiones de Scriptura posita in Communi Sanctorum, leguntur in Festis, ubi assignantur in Proprio Sanctorum per annum: Rursus quando aliquod Festum in Propria Ecclesia sollempniter celebratur: Item quando aliquod Festum novem Lectionum occurrit in Quadragesima & Quatuor temporibus, in secunda Feria Rogationum, & in Vigilia Ascensionis; in quibus Feriis in Officio de Tempore non assignantur Lectiones de Scriptura, sed de Homilia: tunc enim in Festis recurrendum est ad Lectiones de Scriptura positas in Communi Sanctorum. Quòd si in aliquibus ex supradictis Feriis occurrat dies Octava alicujus Festi habentis Octavam, tunc in primo Nocturno diei Octava repetantur Lectiones, quae in primo Nocturno Festi lectae fuerunt; si verò occurrat dies infra Octavam, tunc sumantur de Communi. Aliae Lectiones ij. & iij. Nocturni posita in Communi Sanctorum similiter leguntur, quando in proprio Sanctorum assignantur, & quando in aliqua Ecclesia aliquod Festum celebratur cum novem Lectionibus, quia in ea est sollempne, aut consuetum in ea celebrari, quod proprias & approbatas de Festo Lectiones non habuerit.
- 10 Lectiones primi Nocturni leguntur cum titulo libri, ex quo sumuntur, nisi aliter in propriis locis notetur. Lectiones etiam ii. Nocturni, quando sunt ex aliquo Sermone vel tractatu, leguntur cum titulo & nomine auctoris; alias mini-

minimè. Et similiter in iii. Nocturno praponitur titulus auctoris, cujus est Homilia.

¶ In fine cujusque Lectionis dicitur: Tu autem Domine miserere nobis; & respondetur: Deo gratias: quod etiam fit in Lectionibus brevibus in principio Completorii, & in fine Primæ post Pretiosa, præterquam in triduo majoris Hebdomadæ ante Pascha, & in Officio Defunctorum, ut suis locis ponitur.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XII. De Lectionibus.

I. Gavant, pag. 64. col. 1. n. 3. -- In Concilio Laodicensi decreta sunt Lectiones post Psalmos &c.) Quamvis in Laodicensi Concilio Anno 320. celebrato decretum fuerit, ut Psalmorum recitationem sequeretur Lectiones, incertum tamen est, utrum Romæ olim sollemne fuerit, in noctis Officio fieri Lectiones, sicut certum est, solitas fieri in Missa; Theodemarus siquidem, Abbas Cassinensis, seu Paulus Diaconus ejus nomine in Epistola ad Carolum Magnum quæstionè proposita, cur S. Benedictus unam tantum in Æstate Lectionem dici præceperit, hanc affert causam: quia necdum eo tempore in Romana Ecclesia, sicut nunc leguntur, Sacras Scripturas legi mos fuerit; sed post aliquot tempora hoc institutum, sive à B. Papa Gregorio, sive, ut ab aliis affirmatur, ab Honorio. Qua de re, addit Theodemarus, nostri Majores instituerunt, ut in hoc sacro nostro Cœnobio tres quotidianis diebus æstivo tempore ex veteri Testamento Lectiones legantur, ne à Sancta Romana Ecclesia discrepare viderentur. Verùm de Theodemari priori sententia, scilicet Sacras Scripturas in Romana Ecclesia tempore S. Benedicti lectas non fuisse, legitima dubitandi ratio est, ut ait Johannes Mabillon in *disquisit. de cursu Gallicani* num. 9. non enim verisimile est, aut nullas tunc in Divinis Officiis Lectiones, aut si aliquæ ex aliis, non etiam ex Sacra Scriptura institutas fuisse: Gelasius enim Papa I. definiens in Concilio Romano, qui libri legendi essent, quive non legendi, id de Lectione eorum publica in Ecclesia decre-

Gavanti. Rubr. Brev.

vissè videtur; accedit, quòd Gregorius Magnus in Synodo Romana statutum edidit, ne imposterum Diaconi Cantorum Officio fungerentur, solumque Evangelium in Missa cantarent, reliquæ verò Lectiones à Subdiaconis persolverentur. Qua de re, inquit, presenti Decreto constituo, ut in sede hac Sacri Altaris Ministri cantare non debeant, solumque Evangelica Lectionis Officium inter Missarum sollemnia exsolvant, Psalmos verò, ac reliquas Lectiones censeo per Subdiaconos, vel, si necessitas exigit, per minores ordines exhiberi. Legitur hoc Decretum lib. 4. epist. 44. Quare cum Gregorius prohibeat Diaconos, ne imposterum Lectiones canant, & ab usum super hac re introductum arguat, manifestum est, Lectiones jam ante Gregorii tempora in Ecclesia Romana usitatas fuisse. Cum autem Romæ hæc consuetudo cœpit, servatus fuit supra allegati Laodicensis Concilii Can. 17. præscribens fieri Lectionem per singulos Psalmos, quòd in Conventu Fidelium nequaquam Psalmos coninuare conveniat, sed per intervallum, id est, per Psalmos singulos recenseri debeant Lectiones; ita Canonem vertit Dionysius exiguus. Hinc est, quòd Romæ Festis illis, quæ in Matutinis novem Psalmos habent, novem quoque Lectiones assignatae sint; Lectiones autem istæ legebantur, donec qui Choro præsidebat, signum daret terminandi. Juxta Ritum verò, seu Regulam S. Benedicti Lectiones à Monachis per vices, & alternatim recitabantur, id est, nunc iste, nunc ille, ut notat Smaragdus

A a

in